## 1.4. СУДОВА ПРАКТИКА

# ПЕРЕКЛАД НА ДЕРЖАВНУ МОВУ ДОКУМЕНТІВ, НАДАНИХ НА ЛІНГВІСТИЧНУ ЕКСПЕРТИЗУ, МОЖЕ БУТИ ПРОВЕДЕНИЙ ЕКСПЕРТОМ САМОСТІЙНО, БЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЧА – ККС ВС[1]

*Верховний Суд (Касаційний кримінальний суд)*

**Реферат.** Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду в постанові від 28 квітня 2025 року у справі № 148/31/23 (провадження № 51-4336км24) відповів на питання, чи може експерт самостійно перекласти державною мовою тексти, надані на лінгвістичну експертизу іншою мовою. Обвинуваченого судами попередніх інстанцій визнано винуватим за ч. 2 ст. 161, ч. 3 ст. 436-2, ч. 3 ст. 15 і ч. 2 ст. 109, ч. 3 ст. 15 і ч. 1 ст. 110 КК України. Захисник у касаційній скарзі стверджував, що експертові передали викладені російською мовою тексти статті та листівок, перекладача не залучали, а експерт сам переклав їх українською, чого, на думку захисту, КПК України не передбачає. Верховний Суд погодився, що за статтями 68 і 69 КПК України перекладач і експерт є різними учасниками кримінального провадження з власними процесуальними завданнями й функціями. Водночас саме на експерта покладено обов'язок дослідити об'єкти, явища й процеси, що містять відомості про обставини кримінального правопорушення, зокрема оцінити зміст наданих йому вихідних даних. Суд звернувся до п. 2.1 Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 року № 53/5 (у редакції від 26 грудня 2012 року № 1950/5): експерт може відмовитися від проведення експертизи, якщо наданих матеріалів недостатньо, а витребуваних додаткових не надано, або якщо питання виходять за межі його спеціальних знань. Оскільки експерт не порушував питання про попереднє залучення перекладача, а сторона захисту на таке звернення не посилалася, доводи про неможливість самостійного проведення експертизи визнано необґрунтованими, а рішення судів попередніх інстанцій залишено без змін. З позиції суду випливає, що експерт-лінгвіст сам оцінює, чи достатньо його мовної компетентності для дослідження наданих текстів, і за потреби ініціює залучення перекладача, а сторонам доцільно заявляти заперечення щодо перекладу ще під час призначення експертизи.

**Ключові слова:** лінгвістична експертиза, переклад, перекладач, судовий експерт, державна мова, Інструкція № 53/5, Касаційний кримінальний суд, Верховний Суд, кримінальне провадження.

## *Translation into the State Language of Documents Submitted for Linguistic Examination May Be Performed by the Expert Without Engaging an Interpreter: Criminal Cassation Court of the Supreme Court*

*Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi kryminalnyi sud).*

**Abstract.** The ruling concerns whether a forensic linguist may personally translate foreign-language materials into the state language without an interpreter. In its decision of 28 April 2025 in case No. 148/31/23 (proceedings No. 51-4336km24), the Criminal Cassation Court of the Supreme Court reviewed a conviction under Article 161(2), Article 436-2(3), Articles 15(3) and 109(2), and Articles 15(3)

and 110(1) of the Criminal Code of Ukraine. Defence counsel argued that the expert received an article and leaflets written in Russian and translated them into Ukrainian personally, without an interpreter, which the Criminal Procedure Code of Ukraine does not provide for. The Court acknowledged that under Articles 68 and 69 of the Code the interpreter and the expert are distinct participants with separate procedural tasks. However, it is the expert who must examine the objects, phenomena and processes containing information about the offence, including the content of the source data. Referring to paragraph 2.1 of the Instruction on the Appointment and Conduct of Forensic Examinations, approved by Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 53/5 of 8 October 1998 (as amended on 26 December 2012), the Court noted that an expert may refuse an examination if the materials are insufficient or the questions exceed his or her special knowledge. Since the expert had not raised the need for prior translation and the defence did not claim otherwise, the argument was rejected and the lower courts' decisions were upheld. The ruling clarifies the scope of a forensic linguist's competence and suggests that objections concerning translation should be raised when the examination is ordered.

**Keywords:** linguistic examination, translation, interpreter, forensic expert, state language, expert competence, Criminal Cassation Court, Supreme Court, criminal proceedings.

***Першоджерело:*** *Постанова Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 28.04.2025 у справі № 148/31/23 (провадження № 51-4336км24).*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 15.05.2025.*

## References

**1.** Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi kryminalnyi sud). Pereklad na derzhavnu movu dokumentiv, nadanykh na linhvistychnu ekspertyzu, mozhe buty provedenyi ekspertom samostiino, bez zaluchennia perekladacha – KKS VS [Translation into the State Language of Documents Submitted for Linguistic Examination May Be Performed by the Expert Without Engaging an Interpreter: Criminal Cassation Court of the Supreme Court] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 3 (57). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/15329-pereklad-na-derzhavnu-movu-dokumentiv-nadanih-na-lingvistichnu-ekspertizu-mozhe-buti-provedenij-ekspertom-samostijno-bez-zaluchennya-perekladacha-kks-vs (onovlena versiia vid 15.05.2025). [in Ukrainian].

**2.** Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu vid 28.04.2025 u spravi № 148/31/23 (provadzhennia № 51-4336km24) [Ruling of the Criminal Cassation Court Within the Supreme Court of 28.04.2025 in Case No. 148/31/23 (Proceedings No. 51-4336Km24)]. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/127136219 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].